

Szerkesztőség:
Temp'omudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőnycim: „Délbácska“
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 10 dinár
Negyedévre 30 dinár
Félévre - - 60 dinár
Egyes szám ára:
50 PARA.

Novisad-Ujvidék, 1922. jan. 7. || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 6. szám. SZOMBAT

Lázasan

lúktet a kontinens pulzusa. A nagybeteg Európa helyzete mind sulyosabbá válik, a kór, amely emésztí, mind hatalmasabb területeken lép fel. A nagy tudású professzorok ott állnak a betegágy körül és ezek nézik a sulyos baj terjedését s bár tisztában vannak a diagnózissal, mégsem mernek hozzányulni a gyógykezeléshez. Idegenkedéssel nézik egymás mozdulatait, mintha egyik a másiktól félné, pedig erre semmi okuk sincs, hiszen senki sem akar semmit csinálni. Itt rejlik az egésznek a szomorúsága. Nem akarják megmenteni Európát! Pedig meg van hozzá a hatalmuk, meg vannak a szükséges eszközök, csak az akarat hiányzik. Botor rövidlátásukkal nem látják be azt, hogy a baj nem áll meg, hanem terjed a leghevesebb ragályt is megszegyénítő gyorsasággal. Nem félnek attól, hogy őket is megfertőzi a kór, amelynek minden átka ráfekszik a megkínzott emberiségre. S ahelyett, hogy sietnének a gyógyítással és hozzálátának a beteg talpraállításához, azokat a szegényes koldusfalatokat, amelyekkel tengeti életét, elakarják tőle venni; s így teljesen lehetlenné tenni még a reményét is annak, hogy rövidesen munkaképessé váljon az, aki ma magával is tehetetlen.

Lázás fontoskodásokkal tanácskoznak ugyan minduntalan, de ennek semmi más eredménye nincs, mint Európa beteg testének további sorvadása. Egymásután tartanak konziliumokat a csatorna innesső vagy tulsó partján, de pozitív eredményt, olyat, amely hasznára válna az emberiségnek, eddig még nem értek el. Százmilliárdokkal dobálóznak a levegőben, amelyeket innen is, amonnan is elő kell teremteni, hogy így ellensúlyozhassák ezt a sok terhet, amelyet önmagukra zudítottak. Az angol munkanélküliek segélyét, a napi tíz-tizenkét órát dolgozó német munkásoknak kell megfizetni.

Franciaország új milliós hadseregét már előre siratja a német anya, amikor gyermeke szenved és nélkülöz. A világosság nem hatolt még Párisig, vagy Londonig.

Nem látják még, nem akarják tudni azt, ami feltartóztatlanul jön és amely el fogja söpörni azokat, akik még mindig szembe mernek helyezkedni vele: a szenvedésekben megtisztult emberszeretet. Ma még igyekeznek elgáncsolni az emberek közötti megértést és korlátot akarnak emelni a mindent átható hatalom elé, de erejük gyengül és nincs messze az idő, amikor az emberiség ellenségei teljesen letűnnek a világ szinpadáról.

A kormány gyakorolja a felségjogokat az uralkodó távollétében

A király bukaresti utja.

Beograd, jan. 6. (Eredeti távirat.)
Öfelsége holnap Bukarestbe utazik, ahol a román királyi család körében fogja az ünnepeket eltölteni. Kíséretében vannak dr. Jankovics miniszter, Hadzsics tábornok-szárnysegéd és Damjanovics ezredes-

udvarmester. A király azon kívánságának adott kifejezést, hogy Bukarestben minden külső pompa nélkül fogadják. Öfelsége ma irta alá az ukázt, mellyel külföldi tartózkodása alatt a kormányra ruházza az uralkodói jogokat.

A német jóvátétel ügye

A minisztertanács ülése.

Beograd, jan. 6. (Eredeti távirat.)
Tegnap délután a minisztertanács ülést tartott, melyen ez új külügyminiszter dr. Nrinicsics Momcsiló is résztvett. Pucelj földmivvelésügyi miniszter refelált a Németországból jóvátétel fejében szállítandó marhák ügyében. Jelentése szerint a szállítmányokat a marhajárvány miatt néhány hónappal el kell halasztani. A minisztertanács a jelentést tudomásul vette és meghatározta, hogy erről jelentést küld a párisi jóvátételi bizottságnak.

Ezután dr. Marinkovics Voja belügyminiszter terjesztett elő egy törvényjavaslatot, mely szerint az alkotmányt és a többi országos törvényeket a bolgárok által átadott területekre is kiterjesztik. A minisztertanács a törvényjavaslatot elfogadja. Az új hadügyminiszter, Vászics tábornok még nem vett részt a minisztertanács ülésén és hivatalát is csak a görög keleti ünnepek után veszi át, mivel Ujvidéken ahol eddig hadsereparancsnok volt még nem adta át hivatalát.

Száznyolcvan millió korona

hadinyereség és jövedelemadó előleget vetettek ki Ujvidékre.

Ujvidék, jan. 6. (A Délbácska munkatársától). A hadinyereségek és háborus jövedelmek megadóztatása az összes európai államok pénzügyminisztereinek sok gondot és örömet okozott. A háborus és háboru utáni konjunktúra kihasználása tetemes vagyon eltoidások szülő oka lett. Ennek az abnormis helyzetnek a megszüntetését egyrészt, az állam pénzügyi helyzetének rendezését másrészt, vélték megoldani a hadinyereség adóval.

Nálunk Jugoszláviában azonban eddig csak a Vajdaság területén vették igénybe ezt az adónemet, az állami jövedelemnek fokozás céljából. Az ország többi területeit nem vonták be a hadinyereségadó fizetésébe. A pénzügyminiszter delegátusai nagy hivatali aparátussal dolgoztak, hogy a négy esztendő háborus nyereségét és jövedelmét kimutassák.

Pontosan megvizsgálták ki nek mennyi vagyona volt a háboru előtt és mennyi a háboru után. A beérkezett vallomások alapján dolgozták azután ki tervezetüket a fizetendő összeg nagyságára vonatkozólag. A munka hónapokat vett igénybe és befejezéséről már hírt adtunk. Azonban a végleges adókiivetés még nem történt meg. Egyelőre a fizetendő adóra csak előleget vetettek ki. A hadinyereség és jövedelemadó végleges összegét csak később fogják megállapítani.

Ez az előleg is hatalmas összeget jelent. Hiszen minden adófizető félre vetettek ki előleget a majdan megállapítandó hadinyereség adóra.

Ujvidék város polgárságának száznyolcvan millió koronát kell fizetni előlegképen a hadinyereség és jövedelem adóra.

Ez még nem a végösszeg, amit fizetni kell.

Ennek a kivetése csak később fog megtörténni és valószínűleg az idén a igha kerül sor rá. Az előleg kivetés során igen sokan megfélebbzték az adót, mert sokalták a rájuk kivetett összeget. Valószínű azonban, hogy ezen protestálásoknak igen kevés eredményük lett. Az eddigi elintézkedések alapján legalább erre kell következtetnünk.

Igaz viszont, hogy az adókötelesek sem sletnek nagyon a fizetéssel, az ujvidéki tartományi pénzügyigazgatóság pedig annyira tul van terhelve munkával, hogy csak nagy késéssel tudja ellátni az akontációs ügyeket. Az igazgatóságnak, nemcsak az ujvidéki és környékbeli hadinyereség és jövedelem adóra vonatkozó dolgokat kell elintézni, hanem az egész Vajdaságét.

A Vajdaság területére kivetett akontációs összeg még nincs biztosan meghatározva, de valószínűleg milliárdokra rug az a pénz, amelyet előlegképen kell majd fizetni Bácska, Bánát és Baranya lakosságának.

A kivetett előlegnek már a második részlete is esedékes azonban a legtöbbben még az első részt sem fizették ki. Csak azok fizették ki a kivetett összeg felét, akit megfélebbzték a bizottság által rájuk kirótt adót. Iy képen is tekintélyes százmilliók folytak már be az állam-pénztárba.

Munkatársunk illetékes helyen érdeklődött az iránt, hogy mikor kerül sor a végleges adókiivetésre és erre a következő választ kapta.

Ez egyelőre még nagyon korai, hiszen még akontációval sem vagyunk meg. Ez is annyi munkát ad, hogy a hadinyereség és jövedelemadó végleges kivetésére, az idén aligha kerül sor.

Idill a járásbiróságon

Egy ujvidéki társaság története. — Aki tudja, mi az a lopás.

Ujvidék, jan. 6. (A Délbácska munkatársától.) A kedélyes történet hőse két ujvidéki ismert iparos, akik még nemrég szellemes nyilatkozó közleményekben szórakoztatták a város pikantériáira fogékony közönségét. A nyilatkozatok áradatából kiderült, hogy miként bomlott fel a társas viszony a két céglátra között, s amikor a nyilatkozat-dühöngés véget ért, a két harcias és elszánt beltag egy ujvidéki fiskális irodájában kiváncsi lejátszani a „társas viszony” épületes történetének filmjét. Az egyezkedés hevében az egyik beltag hirtelen zsebre vágta a Híz asztalán heverő, s abban a pillanatban még bizonytalan gazdája iparendélyt, amely a két veszekedő fél nevére volt kiállítva. A hirtelen „beltaggá” avanzsált iparendély eltűnése az egyik vilázó felet a következő kijelentésre ragadta:

— Még itt is lop! Az ügyvéd előtt is lop...

A spontán kijelentés természetesen nem az iparendélyre vonatkozott. A békéltárgyalás másik résztvevője fel is tette azonnal a kérdést:

— Ezt rám érteite?

— Igen.

Az egyezkedés kláretnek egy becsület-sértést per lett a folytatása a járásbiróságon, ahol a vádlott minden felszólítás nélkül megismételte kijelentését. A bíró aztán oktattai kezdte a főlháborodott vádlottat:

— Őa azt állítja, hogy sértett még ott is lopot?

— Igen?

— Tudja ön, mi az a lopás?

— Hogyne...

— Jó, ezt elhiszem, de az az iparigazolvány a sértetté volt!

— A vádlottat nem lehetett meggyőzni:

— No igen, — erősködött — de egy kicsit az enyém is...

— De mégis ellopta!

A bíró elővette a Btk-et és fölütötte a magánvagyon eltulajdonítását tárgyaló szakaszt. Rövid szakoktatás után ezekkel a szavakkal fordult a vádlotthoz:

— Hát látja. Ez a lopás. Amit a maga társa tett, azt nem lehet lopásnak minősíteni. Fenntartja a kijelentéseit?

— Igen.

— Akkor ön — ülni fog egy kicsit. Vagy hajlandó bocsánatot kérni?

A vádlott meghökkenett egy kicsit, aztán beljebb huzta a pocakját:

— Igen, — mondta halkán.

A bocsánatkérés után a felek nem békültek ki.

„Forradalomban él még egész Európa“

Méhely Kálmán beszéde a magyar nemzetgyűlésen.

Budapest, jan. 6. (Eredeti távirat.) A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülésén Méhely Kálmán mondott ötödfelőrás beszédet, amelyet érdeklődéssel hallgattak főképpen a kiscgazdák, akik nem egyszer megtapsolták a radikális képviselőt. Az elsőhelyeslést azon kijelentésével váltotta ki, hogy minden Habsburg és királykérdésnél fontosabb az emberi jog és szabadság kérdése. A mai politikai irányzat hibájának tudja be, hogy a bolsevizmus után ma nem bírja az ország a külföld rokonszenvét. A kereszténységből jelszót csináltak és ez is csődöt mondott. Az országot monopollisztikus szindikátusok uralják. A munkások helyzete rossz. Igazolni próbálta az októberi forradalom munkáját, mert — szerinte — a katonai összeomlás volt mindennek az eredő oka. Ma is benne van egész Európa. Óriási átalakulások katalizmájában élünk, ezért szembeáll mindazokkal, akik a jogfolytonosságot hangoztatják. A XX. század nem áll a legitimizmus alapján. Nincs más legitimizmus, mint a nemzet akarat. A Habsburgok történelmi szerepe megszűnt, de a szabad királyválasztást még veszedelmesebbnek tartja, mint

a legitimizmust, mert a szabadkirályválasztás nemzetbomlasztó tényező. Az államforma megválasztásában nem marad más hátra, mint a köztársaság. (Nagy zaj)

A kiscgazdák ezt kiáltották a keresztény-párt felé:

— Apponyi is ezt mondta!

Méhely ezután kijelentette, hogy erről a kérdésről lehet nyugodtan is tárgyalni: Szent István azért fogadta el a királyságot, hogy Európához igazodjék. Most, ezer év után Európa visszatér a köztársasági államformához, s Magyarországnak ismét Európához kell igazodnia.

Végül a választójogról beszélt, kívánva a legszélesebbkörű választói jogosultságot, főképpen a választások tisztaságát és szabadságát. A magyar parlament legközelebb hétfőn tart ülést.

A Duna-probléma egész Európa politikai és gazdasági kérdése

Páris, jan. 6. Törökország, amely, mint ismeretes, még nem írta alá a sevresi békeszerződést, különös figyelemmel kíséri, az ugynevezett Duna-kérdést, annál is inkább, mert Franciaország azon a címen, hogy Törökország nem Duna-állam és így nincs helye a nemzetközi Duna-bizottságban, meghiusította, hogy a törökök mandátumhoz jussanak a Duna bizottság plenáris ülésén. A legutóbbi teljes ülés, amelyet Münchenben tartott a bizottság, a napokban fejeződött be s azon a török és bolgár megbízottak csak inkognitó vettek részt, hogy az 1922. év nagyfontosságú gazdasági és forgalmi problémáival megismékedjenek.

A karácsonyi ünnepek alatt alkalmunk volt beszélni Hakim A. basával, a bruszai kereskedelmi és iparkamara főtitkárával, aki mint a Duna-kérdés alapos ismerője, Törökország félhivatalos megbízottjaként vett részt a Duna-bizottság konferenciáján. Hakim basa a következőkben volt szives nyilatkozni a konferencián nyert benyomásairól.

A nemzetközi Dunabizottság müncheni teljes ülésének a főtárgya a Dunakérdés végleges rendezése, volt. Ez a kérdés reánk törökökre nézve égető problémává vált, mert a Dardanelláknál is fontosabb a Dunadelták kérdésének megoldása. Középeurópa nagy ütőere a Duna ami forgalmunkat is hivatott labonyolítani, hiszen a mai valutáris nehézségek mellett szükségletünk legnagyobb részét Németországban szerezzük be. Import-árut ez idő szerint sem Angliából nem hozhatunk, mert nem tekintve a beszerzési árak lényeges különbözését, már a vám- és fuvarvételek is oly horribilisek, hogy azt nincs módunkban megfizetni. Ezzel szemben Németországból a Dunán kapjuk az árut, amely tekintélyesen kevesebb szállítási költséggel és sokkal gyorsabban ér hozzánk. Vonatkozik ez főként textil és kézműáru szükségletünkre, amely árukban a mai német piac verhetetlen.

Ezek szerint érthető tehát, ha a Dunára oly nagy mértékben szükségünk van. A Dardanellák problémája, amely eddig tulságosan el volt hanyagolva, Törökország egzisztenciális kérdése. Mi szerves kapcsolatot akarunk létesíteni a dunai folyamhajózás és a török fekete-

Gömbös Gyula készíti elő az új választásokat

Budapest, jan. 6. (Eredeti távirat.) „Az Ujság” kiadó torrára hivatkozva jelenti, hogy Kósó István lemond a belügyi államtitkárságról, Gömbös Gyulát pedig kinevezték miniszterelnökségi államtitkárrá és megbízták a választások előkészítésével.

Lovagias ügyek a Fehér Könyv miatt

Budapest, jan. 6. (Eredeti távirat.) Rakovszky, gróf Cziráky és herceg Windischgrätz lovagias uton elégtételt kértek Berthlen miniszterelnöktől a Fehér Könyvben megjelent egyes kifejezésekért, amelyeket magukra nézve sértőnek találtak. Sgray Antal is elégtételt kért a miniszterelnöktől és Bánffy külügyminisztertől is.

tengeri hajózás között, amint azt az „Orosz Dunagőzhajózás” tette a Szent György delta és Odessza között.

— Mostani rövid párisi tartózkodásom alatt bizonyos hidegséget, bizalmatlanságot tapasztaltam Törökországnak a Dunakérdéssel szemben tanúsított érdeklődése iránt, míg ellenben Münchenben teljes baráti megértésre találtam. Párisban kissé féltékenyen nézik a török-német gazdasági közeledést. A dolgok rendjén ez mit sem változtat s meggyőződésem, hogy a Duna probléma már 1922-ben egész Európa politikai és gazdasági kérdése lesz. Ha a dunai államok szövetségbe tömörülnek, ennek olyan gazdasági fellendülés volna a következménye, amely a kontinens jelenlegi nagy nyomorát javarészen megszüntethetné. Ami minket illet, bátran állíthatom, hogy Törökország hatalmas regeneráció előtt áll, s a jövőben nem mint beteg ember, hanem mint tetterős ifju nemzet fog szerepelni. A világháboru felébresztett bennünket lethrggi-ánkból, s azt hiszem, a Duna kérdésben is lesz még szavunk.

ÉRTESETÉS.

A Novisadi Athletikai Club 1922. évi január hó 9-én a Lövőde termében tanulók és haladók részére

TÁNC-TANFOLYAMOT

rendez. Oktatást nyerneik úgy a kezdők, mint a haladó tanulók az összes nemzeti, szalon és az összes új modern táncokban. Az oktatás ideje minden hétfő, szerda és péntek este 8 órától 10 óráig.

Tandij az oktatás egész idejére 40 dinár.

Beiratós eszközölhető Butor Károly táncitanítónál vasárnap d. u. 3-tól 6 óráig és este 8-tól fél 11 óráig, valamint a fentjelzett napokon a Lövőde helyiségében. Vasárnaponként 6-tól 8 óráig össztáncgyakorlat.

A NAK vigalmai bizottsága.

Az érdeklődőknek felvilágosítást ad Nagyfejeő Endre (Futaki-ut 9.) és Nemes Károly (Futaki-ut 50.)

KRUMESZ PÁL

Szállítási és fuvarozási vállalkozó-

nál Novisád, Futaki-ut 82. szám, azonnal eladó egy drb. 20 HP-os villanymotor. 2175

HIREK.

— Görög katolikus és görög keleti polgártársainknak kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— Kumanudi pénzügyminiszter a vasárnapi nap folyamán városunkba érkezik, ahol rövid ideig fog tartózkodni.

— **Pasics karácsonya.** Beogradból jelentik: Pasic miniszterelnök a karácsonyi ünnepeket Ragusában fogja eltölteni. Tekintve, hogy ugyanott több muzulmánpárti képviselő is lesz, itteni politikai körökben azt hiszik, hogy Pasic raguzai tartózkodását politikai tárgyalásokra fogja felhasználni.

— **Szabad-e a férj zsebet kikutatni.** Morabella Terézia asszony, aki az Egyesült-Államok Belfort nevű városának lakója, nem tett mást, mint amit annyi más asszony szokott tenni. Éjjelenként kikutatja férje ruhájának zsebeit és hébe-hóba elcsent egy-két dollárt. Egy ilyen kutatás alkalmával azonban az a malőr érte, hogy a férje, akivel az előtte való napon összeveszett, rajtszöpte és 12 dollár jogtalan eltulajdonításáért följelentette. A bíró, aki az asszony szerencsétlenségére szintén nős ember volt, lopásért négy havi börtönrre ítélte az asszonyt, ami bírási ízgalmat okozott Belfort asszonyainak táborában. Az amerikai nők ugyanis az európai asszonyokkal együtt többnyire úgy értelmelnek az éjjeli motorosokat, hogy azok szükségeselek a házasságban, mert csak ily teheinek szert titkos alapra, amiből fedezhetik azokat a költségeket, amelyeket a férfiek megtagadnak. Ezért tehát Belfort asszonyai elvi kérdést csináltak a dologból és kibontották a tiltakozás zászlóját, amelyre ezt a jelmondatot írták: „A zsebpénz, zsebpénz, akármilyen zsepből származik is!” Közközlésben Amerika egyik legjobb ügyvédjét fogadták fel, hogy a szerencsétlen társnőjük ügyét ő védelmezze a felelősségtel bírók előtt. De a sors úgy akarta, hogy ennek a bíróságnak tagja is egytől-egyik nős emberek legyenek és ezek megerősítették az ítéletet.

— **Eszad pasa 16 hónapja fekszik temetetlenül.** Párisból jelentik: Eszad pasa albán hadvezért tavaly június 13-án agyonlőtték Párisban egy albán flatalember. Táviratoztak az Albániában lakó özvegynek, hogy intézkedjék a temetés doigában. A család még máig sem válaszolt erre a táviratra, a holttest őrzéséért járó negyvenöt frank havi illetéket azonban pontosan megküldi egy párisi bank útján. A holttest tizenhat hónap óta várja ölommal lezárt koporsóban, hogy a halottas házból a temetőbe vigyék; de még most is bizonytalan, hogy mikor helyezik végleges nyugalomra a nyughatatlan véru albán vezért. A temető igazgatósága kijelentette, hogy mindaddig, amíg a család pontosan megküldi a negyvenöt frankot a holttest a temető hűtőházában maradhat, ha azonban megszüntetnék az illeték fizetését, a basát a temetőnek szegények részére fentartott sarkában fogják eltemetni.

— **Tánciskola** szombat és vasárnap d. u. 3—6-ig és este 8—11-ig a Céllovészeti dísztermében hegedű és zongora kísérettel. A tánciskolák kurzusa megkezdődött, beiratkozni lehet a tánciskolában. 2199-1-2

Nézzé meg

az „AMERIKAN BAK” januári műsorát!

A saison legsikerültebb slágerel: 4 Faludi, a kontinens legjobb ugródeszka akrobatái, Ruth Rec klasszikus táncosnő, Rita Costa spanyol táncosnő, Eugén Pártos saját szerzeményeivel, Bella Zezé szubrette, Max Hofer, a rögtönző humorista, Jules u. Juliette, akrobatikus táncduett, The Orig. Dancig u. Dolls, groteskes mondain kettős, Elly Gil táncosnő, Orig. Tamara légtornászónő a trapézen, 2 Frank, a Xylophon mesterei, Elisa & Edmondo, Szerellem a konyhában. Donszki Kozaci orosz ének- és táncgyűttes. 1749-1-15

Kezdeté este 9^{1/2} órakor.

Kultura és alkohol a közöny és nyugalom városában

Milyen az élet Tripolisban? — Nincs éhes ember. Steppet táncol az olasz trónörökös.

Egy Tripolisból visszatért utazó a következőkben mondotta el az északafrikai tartomány társadalmi, művészeti és politikai viszonyait:

— A gyarmati város egy kis félszigeten fekszik és elszórt oázisokban folytatódik a megerősített falakig, amely után a sivatag következik. Az olaszok teljes érvényű uralma ma sem terjed sokkal messzebbre a falaknál, a sivatagban arab törzsek kóborolnak s ezek bizony nem tisztelik túlságosan az olasz törvényeket. De a városban belül is nehezen veti meg lábát az európai kultura és a környezet, amely az idegen elé tárul, még mindig a titokzatos Kelet tarka és lomha világa. A karcsu minaretek tövében ott ülnek a kávéjukat kavargató arabok, akik földre fektetett gyékényeiken soha nem csinálnak semmit, nargileh-t szívznak és süri füstfelhőket fújnak maguk elé, éjszaka pedig burnuszukba burkolva százával alusznak az utcán. Tevéken és csacikón járnak, hangos „terrh” szóval ösztökélik őket. Mindig nyugodtak. Általában Tripolisban mindenki mindig ráér, a szájba hulló datolya példabeszéde itt valóság. Tripolisban nincs éhes ember ez magyarázza meg a város tesztelt nyugalomát. A hónapok és évek észrevétel nélkül mulnak el, soha semmi sem sürgős, kis élnkséget csak a hetenkint érkező európai posta ad.

Az afrikai napban fehér, lapos tetejű, alacsony házak szunnyadnak és csak az európai stílusú főutcákon lehet két-háromemeletes házat is látni. Az oázisokban tarka nyaralók bukkannak elő a pálmák közül. A tíz esztendő óta bevándorló olaszok szünetelenyészik a benszüllött arabok, zsidók és örökké mosolygó négerék között.

Az európai lakosság egyébként leginkább katonaságból és hivatalnokokból áll. Ezek tetik virágzó kereskedelmi várossá Tripoliszt. Általában az európai társadalom legnagyobb része, akárcsak a régi provinciákon élő omalok, a pénz és gazdagság forrásának tekinteli a tartományt: itt élnek néhány évig, vagyoni szerzenek és azután visszatérnek Európába. Az aranyásók szomjusága irányítja a legtöbb fehér ember életét, így az európai negyed hangulata lázas, türelmetlen, üzletszerű és csak néhány exkluzív hivatalnoksalád rendezett be nyugodt, állandó otthont az oázisokban. A városban lakandozó törzsek szenvedélye között alakult ki az európai élet hangulata. A kormányzóknak legfontosabb feladata lenne a minden európai

kulturát fanatikusan gyűlölő arabságban megértést keresni, ám az évenként változó kormányzók erre nem értek rá.

Az utolsóelőtti kormányzó, Luigi Marcellini, hivatalviselése alatt már igen feszült volt a viszony az olaszok és a benszüllötték között. Most legutóbb Volpi gróftól küldte ki az olasz kormány és a tapintatos politikus, aki igen nagy magánvagyonnal rendelkezik, önzetlen és megértő politikát kezdett.

Ennek a politikának következménye volt az olasz trónörökös tripoliszi látogatása. A fiatal, izenhetőes trónörökös szeptemberben érkezett a városba és tisztelőre nagy ünnepeket rendeztek. Az ifjú herceg egy csapásra meghódította Tripolisz társadalmát. A trónörökös kitűnő táncos és minden alkalmat megragadott, hogy e szenvedélyének hódoljon, így a város ifju hölgyei igen könnyen jutottak ahhoz a dicsőséghez, hogy Olaszország leendő uralkodójával lejtessenek egy fextrottot vagy twostepet. Az ünnepeken az arabok is résztvettek. Érdekes, fanatikus, vallásos táncokat lejtettek trónörökösük tiszteletére. Különös alakú dobokon vertek ki furcsa ötös ritmusokat, amelyhez egy oboaszzerű kis hangszer ismételt számtalanszor egy monoton frázist. Minden lélekzefauza nélkül finja az arab zenész. Azt mondják, hogy mialatt a szájával fúj, az orrán vesz lélekzetet. Ezt a különös műveletet az európaiak nem bírják elsajátítani. A táncolók eleinte csak apró mozdulatokat végeztek, később valóságos extázisba tört ki a tánc, melynek végén a benszüllötték vallási elragadtatásukban szöveget vernek a testükbe.

A tripoliszi művészi élet furcsa és ideges. Olyan, mint az ottani európai társadalom. A tripoliszi színházban operákat és operettek vegyessen adnak elő. Ugyancsak ezen a színpadon adnak teret a legsilányabb kabarékultuszoknak. Míg tropikus nyári esteken Verdinek hódolnak a színházban s egy előkelő olasz család zeneestélyt rendez villájában, a kikötő kávéházaiban a kalandorművészet legalja gyűl egybe, a moziban pedig rémregényt perget a gép.

Az európaiak között Tripolisban igen nagy tért hódít az alkoholizmus. A fülledt éjszakákon folyik a pezsgő és a konyak, a kikötő csapszékekben pedig a pálinka. A környezet rövid idő alatt teljesen megtépázta az európai idegrendszerét, a párás klíma megtámadja a szervezetet és aki nem benszüllött, annak rövidesen menekülnie kell.

Ingatlan átirás 1921. dec. 9—31-ig. Senk Nina megvette Kartin Erzsébettől az Alkotmány-utcában levő 17. számú házat 140000 koronáért, Crevics István megvette Crevics Dariukától a Parcselich-utcában levő 13. sz. ház 1/2 részét 4000 koronáért, Fleisch Leopold és társa megvették a Hydrol gyár cégtől a novisadi határban levő 1 hold földet 240000 koronáért, Vukov Lija megvette Szvircevic Sztojántól a Kamber-utcában levő 79. számú házat 57000 koronáért, Bresslauer Miksa és neje megvették Czervész Antal és nejétől a Széchenyi utcában levő 94 □-ös kertet 300000 koronáért, Stroh Terézia megvette Barth Jakabtól a novisadi határban levő 11 hold földet 225000 koronáért, Rein Katalin megvette Barth Jakab és nejétől a novisadi határban levő 2 hold 389 □-ös területű szántóföldet 98000 koronáért, Nenadovics Vlada megvette a Srpska Maticától a Kenyér utcában levő 1. számú házat 861000 koronáért, Pavlovics Pál megvette Vlaskalics Vladimirtól a Kamendin-utcában levő 10/a sz. házat 35000 koronáért, Gosztojits Milán és társa megvették Popovics Istvánától a Szücs utcában levő 31. számú házat 100000 koronáért, Milutinovics Lázár megvette a Srpska Maticától a Péter király-utcában levő 21. számú házat 1,200000 koronáért, Baics Tosa megvette Jurinovics Mihály és nejétől a Könyök utcában levő 17/a számú

házat 88000 koronáért, Szremcevic Aleksza megvette özv. Sztojánovics Szvetozárnétól, a Petár Király utcában levő 9. számú házat 2,700000 koronáért, Niriák György és neje megvették Hrubénya György és nejétől, a Bathányi-utcában levő 37. számú házat 83000 koronáért.

— **Zita svájci utazása.** A Délbácskának táviratozók: Dr. Schager, volt osztályfőnök a leghatározottabban megcáfolja egy bécsi lapnak azon híret, misetha Zita exkirályzó újabb utazásával kapcsolatban ismét puccsot készítené elő. Az osztályfőnök kijelenti, hogy mindez merő kóhalmaz. Zita január 3-án utazott el Madeirából s a legközelebbi napokban érkezik Zürichbe. A svájci szövetségtanács még azt is megtiltotta neki, hogy abban a kastélyban, ahol most gyermekei időznek, csak egy órát is elöltödjön. Gyermekeivel egy zürichi szállóban fog találkozni, ahol utólag megünnepel velük a karácsony estét. Róbert fiának megoperálása után január 20-án szándékozik visszautazni — nagyobb gyermekeivel együtt — Madeirába, ahova három kisebb fia a tavasszal fogja követni.

— **A „Demokratija” új szerkesztője.** Beogradból jelentik: A demokrata párt elhatározta, hogy a párt lapjának, a „Demokratija”-nak élére Dr. Jovánovics Vladán volt képviselőt állítja.

— **Kikeresztelkedés.** Braun Jakab helybéli izr. kereskedő áttért a keresztény (gör. kel.) hitre. A keresztelési szertartást, mellyel Braunt „Jovan” névre keresztelték Csirics Milán esperes végezte; mint keresztiszülők Mátics Milvoj méraők és Kapamadasija István kereskedő szerepeltek.

— **Az Ausztriával való kereskedelmi tárgyalások.** Beogradból jelentik: A gör. kel. ünnepek után kezdődnek itt az Ausztriával való gazdasági tárgyalások. Ezekben Pasics miniszterelnök személyesen fog részt venni.

— **Műkedvelői előadás f. hó 21-én,** vasárnap este 8 órai kezdettel. Az újdíeki ref. ifjuság Rátkay László „Felhő Klári” című 3 felvonásos népszínművét fogja bemutatni, mely alcaommal a körülből jólismert műkedvelők fogják a főszerepeket alakítani. 2204-1-3

— **Aranyevők.** A brádi aranybányákban nagyon sok aranyat lopnak; **a közel 2000 alkalmazott közül alig van 200, aki nem lopna, vagy ne lopott volna kisebb-nagyobb arany-mennyiséget.**

Valóságos detektívrendszert kellett az igazgatóságának bevezetnie a gyakori és nagyarányú lopások megakadályozására, vagy felderítésére. És mégis statisztikailag megállapították, hogy a munkások **havonta átlag fél millió lei értékű aranyat lopnak el.**

Rendkívül agyafurt módszernek jöttek nyomára a legutóbb megtartott vizsgálat alkalmával. A munkások, kiket esténként a távozás előtt rendkívül szigorú vizsgálatnak vetettek alá, úgy játszották ki az ellenőrzést, hogy **a lopott aranyat májas, vagy véres hurkába göngyölték s úgy nyelték le.**

A brádi aranybányák 60—100 kilogramm aranyat termelnek havonta; óriási üzemmel dolgoznak tehát, de így is nagyon érezhető az a kár, amit a horribilis lopásokkal okoznak a tolvajok. Ezért az üzemvezetőség elhatározta, hogy az ellenőrzésnél olyan segédeszközöket vesz igénybe, amelyeket senki sem fog tudni elkészíteni. Valóságos meglepetést tartogatnak alkalmazottaik részére. Röntgenző gépet fognak felállítani, mellyel a bányából való távozás előtt az összes tisztviselőket és munkásokat átvilágítják.

Az igazgatóság azt hiszi, hogy ilyen módon megakadályozhatják az aranylopást.

— **Népszámlálás Erdélyben.** A román belügyminiszter a választójogi törvényjavaslat-hoz szükséges adatok megszerzése céljából Erdélyben népszámlálást rendelt el. Az 1910. évi népszámlálás alkalmával a Magyarországból Romániához csatolt területeken az összes lakosság 5.185.863 lélekből állott. Ezek közül 54 százalék, azaz 2.801.813 volt román. 31.69 százalék, vagyis 1.643.518 magyar. A mostani népszámlálás szerint ugyanezen a területen a román lakosság 57.29 százalékra, arámszerint 2.930.120 lélekre szaporodott, a magyaroké 29.54 százalékra, vagyis 1.305.753-ra apadt. Ezenkívül 536.427 német, 184.304 zsidó és 198.898 más (sláv, cigány stb.) nyelvű lakost állapított meg az újabb népszámlálás. A népszámlálás végeredményének összehasonlításából kitűnik, hogy 1910. év óta Erdély lakossága 35.335 lélekkel kevesebbedett. Másrészt azonban megállapítható, hogy a különböző nemzetek számlálási eredményei a tíz év előtti állapotot igazolják. A megoszlás számarányai is, konkrét számai is ugyanazok, csak a zsidóságnak a magyarsághoz való lezámlálása okoz bizonyos módosulást.

A közönség közkívánatára

minden vásár- és ünnepnapon családias

Gyermek-délutánt

rendez az **Amerikai Bar.** Az előadás kezdete d. u. fél 3 órakor. — Az egész műsor szigorúan szolid jellegű. — Rendes helyárak. 2134

SPORT.

Rovatvezető: **Nemes Károly.**

— **Schlosser, a profi.** Az ismert magyar footballjátékos professzionista tréner lett, miután tegnap szerződést írt alá, amely tízezer korona havi fizetéssel egy évre a Magyar Athletikai Clubhoz költ. A MLSz is megvalósítja régi tervét és Schlossert meg fogja bízni a magyar válogatott csapat trenirozásával.

— **Nem tartják meg a gör. kelt. karácsonyra tervezett serleg mérkőzéseket.** Először, mert a csapatok vonatkoznak a korai játéktól, másodsor, mert se leg sincs. Állítólag az OSKV tárgyal a SAND dal egy mérkőzés ügyében és így nincs kizárva, hogy az utolsó percben létrejön egy karácsonyi mérkőzés. Nem hiszük azonban, hogy az OSKV kipróbált vezetősége egy ilyen rizikóval járó expressz mérkőzést megkockáztassa annál is inkább, mert az időjárás sem a legkedvezőbb közönségünk szempontjából.

— **Csakovac a „Vojvodina” általános népszerűségnek örvendő „all rund” játékos** és volt vezetője a karácsonyi ünnepekre hazajött. Sajnos tanulmányai hamarosan vissza szöli jék Prágába és így a tavasszal meginduló bajnoki mérkőzésekre vonatkozó tárgyalásoknál nélkülölni fogjuk kiváló szervezőképességét és önzetlen sport felfogását.

— **Műsortáncestélyt rendez a NAK,** a „Grand Hotel” nagytermében 1922. évi február 4 én.

— **Bírói vizsgák megkönnyítését** célzó indítványokat fog a beogradi bírói kollegium a január 15-iki szövetségi ülés elé terjesztent.

— **Birkózók tréningjeit** a mai naptól kezdve a Lövőde külön termében rendezti a NAK.

SZINHÁZ—MOZI.

— **Zenematiné a színházban.** Kedden délután 5 órakor közkívánatra **Dr Rigó és Matasics** megismétlik klasszikus zeneszámokból álló matinéjukat.

Dánia gazdasági helyzete.

A minap érkezett Bécsbe Dánia új követe, Maltha Bruun, aki átmenetileg, míg a végleges követ, Bigler meghatalmazott miniszter helyét elfoglalhatja, vezetni fogja úgy a bécsi, mint a budapesti dán királyi követségeket. Bruun követ azelőtt a washingtoni dán követség első tanácsosa volt, majd hosszabb ideig a kopenhágai külügyminiszteriumban teljesített szolgálatot. A „Délbácska” bécsi szerkesztője ma felkereste az új követet, hogy hazájának gazdasági viszonyai felől beszélgetést folytasson vele. Bruun követ a beszélgetés folyamán a következőket mondotta:

— Dánia, habár semleges maradt, szintén igen megérintett a háború következményeit. Országunkban mintegy hatvan ezer munkanélküli van, de ezzel azt hiszem elérkeztünk a munkanélküliség tetőpontjára. A munkanélküliek nagy száma a német márka óriási süllyedésével magyarázható, mert Németország ipa és mezőgazdasága ez által rendkívül versenyképes lett. Dániának most nincs olyan nagy exportja, mint ez kívánatos volna és közelébe sem jut az ország háború előtti exportjának. Németország gyenge valutája miatt nem tud nálunk vásárolni és Anglia, amely békében legjobb piacunk volt disztróbusban, vajban, zsírban, szalonnában és tojásban, szintén nincs abban a helyzetben, hogy ugyanannyit vásároljon, mint a háború előtt, mert ott is igen sok a munkanélküli. Így statisztikánk szerint az export ez év január első 6 óta ötvennégy millió dán koronával csökkent. Természetesen importunk is igen redukálódott. Így 1920. szeptemberében háromszázharmincnyolc millió dán koronát tett ki, idén szeptemberben viszont csak százharminchat milliót. Az utolsó évben hetedfél millió dán korona értékű élelmiszer, harmincnyolc millió értékű hentesárut, harmincnyolc millió dán koronányi tejterméket és tizenegy millió értékű tojást exportáltunk. Vámjövendelmünk a redukált import folytán 1920-tól 3.437.000 dán koronáról 2.966.000

dán koronára csökkent. Az élelmiszerek az országban kevés kivétellel olcsóbbak lettek és az engros indexszám november 1 je óta 186, tehát 54 százalékkal alacsonyabb, mint tavaly. Ez egyébként a legalacsonyabb indexszám 1916. júliusa óta, élénk bizonyítéka, hogy lassan közeledünk a békebeli árnívó felé.

— **Viszonyunk a szomszéd államokhoz** minden tekintetben a lehető legjobb. Mihelyt a hadviselt államokban a valutáris kérdések és a gazdasági élet stabilizálódni fog, Dánia gazdasági élete is meggyógyul, mert ennek összes kedvező előfeltételei adva vannak. **Szemere P.**

Felvető szerkesztő: **Dr. Székely Károly.**
Fülszöveg szerkesztő: **Földi Ferenc és társai.**

Apró hirdetések.

Felvetetik egy megbízható és több évi gyakorlattal bíró **GÉPKÉZELŐ** a két darab 100 lóerős Diesel-motorokhoz pályázók személyesen jelentkezhetnek Csányi és Kisrétele motormalomban Petrovácon. 2189-2-3

APOLLO MOZGÓ

JAN. HÓ 7

DANTON

3 szoba berendezés

azonnal eladó. — Bővebbet a

Városi Gyógyfürdő

éttermében. 2174-3-3

Modern előnyomda

függöny, Stör ág-garnitúrák és fehérneműminták nagy választékban. — A legújabb divatu ruhaminták 2102-6-12

Nagyfejeőné
női divat-termében,
Novisád, Fulaki-u. 9.

Vidékiek
figyelmébe!
Gyors
kiszolgálás!

Ami a szemnek tetszik, ami a jóízűségnek megfelel, amit a legújabb divat hoz, azt mind olcsón megszerezhetjük

2091-3-3

Letić és Misić

manufaktúr - áruházában,
Reg. Alexandra-u. 34., a (Városháznál)

Eladó ház

a bizalótelep közelében kerttel együtt, áll 840 □ öl cseréppel fődött 1 szoba, konyha, éléskamra, pince, istálló 4 ló részére, köcsiszin. Bővebbet Futaki ut 53 irodában. Ugyiszintén

Egylovas hárkocsi

joggal együtt, 1 lovas szerzőszám. A ház a lakással, valamint a kocsiival együtt azonnal átvehető. 2201-1

Egy ügyes gyakornok

azonnal felvétetik. — Cim megtudható „RAPID“ hirdető irodában.

Autótulajdonosok figyelmébe!

Ne dobja ki pénzét hiába!
Ha rossz autóköpenye van, — küldje be

Zwirsitz Károly, Sombor

Pariska ulica 10. szám
TELEFON: 2-50.

a Vojvodinában gőzerőre berendezett autogummi vulkanizáló műhelyébe, ahol azokat teljesen újjá alakítják. 2196 1-3

Egy nyolcjáratu Gőzmalom, lakóházzal

együtt eladó. — Cim: DIETRICH ADÁM Csurog. 2202-1-2

Szállítási- és fuvarozási vállalat
KRUMESZ P.
Ujvidék Futaki utca 82. szám alatt. Elvállal helybéli és vidéki áru fuvarozást és áruberaktározást.
Telefon: 275.

TELEFON HIVÓSZÁM: 350

HÚSVÁGÓGÉPEK

legjobb minőségben, füstcsövek, könyökcsovek, kocsirugóacél, kész kocsirugó, lópatkó, patkósarok, saazi patkószeg, sínvas, valódi Winter-tengely, méretlemez, fekete 1/2-5 mm. tető és zárlemezek, fehér horgány és horgányozott lemezek, épület és butorvasalások, valamint egyéb vasárak nagy választékban legjutányosabb áron 1315-10-0

kaphatók KUSZLI GYULA

vaskereskedésben, Novisad, Temerini-utca 8. sz. (A hét csillag vendéglővel szemben.)

Egy kifutó

felvétetik. Cim: „RAPID“ hirdető vállalatnál. 2192

Chat-Noir, Hotel Sloboda

Értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy vasárnap, f. hó 8-án tekintettel a bálra világvárosi műsorát

este pontosan 9 órakor kezd.

PAP
PAP
PAP

készül a legjobb és finom kivitelben

Milítjev Mica és Zorka paplangyárát an, NOVISZÁD Miletics (Kenyér)-u. 17.

ERZSÉBET

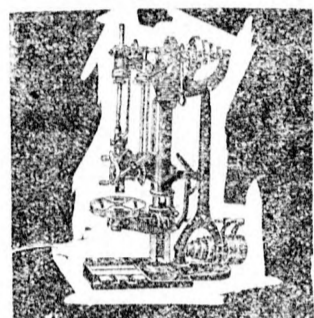
Január
7

AZ ÖRVÉNY
KIRÁLYA

Handler és Vadász

Novisad, Futoška-ul. 28. sz.
Raktár: Alkotmány-utca 10.
Telefon 296.

Műszaki cikkek, víz- és gőzszerelvények, fürdőszobaberendezések, szerszámok és szerszámgépek, malomberendezési cikkek állandóan nagyraktáron.

1899-5-7

Vezérképviseltek: „Semperit“ Ostamerikanische Gummiwerke A.-G. Wm. Knaust K.K. priv. Maschinenfabrik. Röhrenwerk A.G. Pjsek.

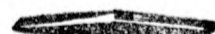
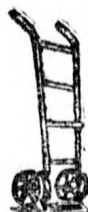
Lerakat: Garvenswerke Maschinen-Pumpen und Waagenfabrik.

IRODAKISASSZONY,

magyar-német-szerb. — Kifutófiu felvétetik. — Egy nagyobb üzlethelyiség esetleg 2 szobával kerestetik. — Makulatura papir nagyban eladó. Ajánlatokat kérem a „FUCHS“-tőzsde Novisad, Kralj Petra-u. 13. leadni. 2186 1

Ház nagy kerttel

együtt azonnal eladó. Novisad, Arpád-utca 14. 2198 1-2

1871-2-2

Erdős Henrik és Társa

Telefon 335. NOVISAD. Temerinska u. 8.

Malomfelszerelési cikkek.

A TEMERINI jóhírnevű TAMBURA-zenekar

ma és mindennap este 8 órától hangversenyez a WINKLE-féle sörcsarnokban.